

SAMOEVALVACIJSKO POROČILO ZA ŠOLSKO LETO 2023/2024

PODNEBNE SPREMEMBE

Strokovni tim:

Lucija Kevo

Sonja Volk

Mira Vogrin

Anja Urek

Andraž Zaplotnik

Mateja Kvartuh

Ravnateljica: Vesna Bogovič

Artiče, 2024

Vsebina

UVOD	3
1. Določitev prednostnega področja.....	3
1.1. Namen projekta.....	3
1.2. Namen samoevalvacije.....	4
2. Cilji projekta	4
3. Uresničevanje projekta Podnebne spremembe.....	4
3.1. Izhodišča za delo	4
3.2. Izvajanje projekta Podnebne spremembe na OŠ Artiče.....	6
3.3. AKCIJSKI NAČRT Osnovne šole Artiče.....	7
4. Uresničevanje projektnih ciljev glede na zastavljen akcijski načrt	10
5. Usmeritve in predlogi za izboljšanje	11
ZAKLJUČEK.....	12
Viri in literatura:	12

UVOD

Osnovna šola Artiče se nahaja v vasi Artiče, v gričevnatem svetu obpanonske Slovenije, nahaja se ravno na sredi poti med Brežicami in Krškimi. Od tu je lep razgled na Brežiško-krško kotlino. Ime vasi spominja na rt, rtič ki je nekoč segal v Panonsko morje. Artiče z okolico imajo idealne pogoje za pridelavo najrazličnejšega sadja in zelenjave. Kraj je prepoznaven tudi po bogati kulturni dediščini.

Osnovno šolo Artiče obiskuje 210 učencev, razporejenih v 10 oddelkov. Vizija naše šole je: *Znanje, odgovornost do dela in spoštovanje do sočloveka in do okolja, so pot do zadovoljnega učenca, starša in učitelja*. Kot zavod smo zelo aktivni na področju kulture in športa, pridobili smo si različne nazive: Ekošola, Zdrava šola in Kulturna šola.

Osnovna šola Artiče je že pred projektom VITR (Vzgoja in izobraževanje za trajnostni razvoj) delala na področju trajnosti. Poudarjala je občutek odgovornosti in dolžnosti vseh sodelujočih (strokovni delavci, učenci, starši). Kot vrednoto ves čas poudarjamo znanje in prizadevnost ter spodbujamo spoštljive medsebojne odnose. Učence smo že pred vključenostjo v projekt spodbujali in navajali na zdravo prehrano in gibanje. Šola je izvajala tematske delavnice, vsebine pa so bile vezane na temo Zdrava šola in športne spretnosti. Za učence od prvega do devetega razreda so bile organizirane različne ekskurzije, na katerih smo poudarjali odnos do živali, narave in sočloveka. Veliko naravoslovnih dni smo izvedli v naravi, ravno tako športne dneve; na ciljne točke smo se vozili s kolesi. Nekatere vsebine so bile namenjene prvi pomoči, izvedli smo delavnico na temo samopodoba in droge.

1. Določitev prednostnega področja

Področje, ki smo ga v šolskem letu 2023/2024 izbrali za podrobnejšo analizo, je **projekt Podnebne spremembe**, ki se je v začetku šolskega leta zaključil. Projekt smo na šoli od začetka do konca izvajali po celotni vertikali. V začetku izvajanja projekta smo izdelali osebno izkaznico, brošuro in oblikovali spletno stran, kjer smo širši javnosti predstavili projekt ter z njim povezane novice. S samoevalvacijskim poročilom smo želeli ugotoviti v kolikšni meri so bili zastavljeni cilji uresničeni in kako učinkoviti smo bili pri svojem delu.

1.1. Namen projekta

Namen projekta je sistematično vključevanje podnebnih ciljev in vsebin v predšolsko vzgojo in osnovnošolsko izobraževanje v okviru ukrepa podnebni cilji in vsebine v vzgoji in

izobraževanju iz Programa porabe sredstev sklada za podnebne spremembe v obdobju 2022-2023. Projekt Podnebni cilji in vsebine v VIZ se je izvajal od 1. 3. 2022 do 31. 10. 2023.

1.2. Namen samoevalvacije

Vsak javni vzgojno-izobraževalni zavod mora v skladu z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja vsako leto pripraviti samoevalvacijsko poročilo, ki ga obravnava in sprejme Svet šole. Namen samoevalvacije je ugotavljanje, zagotavljanje in izboljšanje kakovosti vzgojno-izobraževalnega procesa.

Projekt Podnebne spremembe se je zaključil v mesecu oktobru 2023. Ob koncu šolskega leta 2023/2024 smo želeli ugotoviti kako učinkoviti smo bili z načrtovanjem akcijskega načrta in realizacijo zastavljenih ciljev. Z vključenostjo v projekt smo želeli preko različnih dejavnosti na šoli zvišati kakovost znanja in dela na tem področju.

2. Cilji projekta

V okviru projekta smo oblikovali celostni program ozaveščanja o podnebnih spremembah v kontekstu vzgoje in izobraževanja na naši šoli in izdelali akcijski načrt v smeri trajnostnega načina delovanja ter zmanjševanja ekološkega odtisa.

Zastavljeni cilji v akcijskem načrtu:

- Urediti šolski vrt v okolici učilnice
- Urediti in nadgraditi vodno učno pot v okolici šole
- Vzpostaviti spletno stran za vremensko postajo
- Spodbujati trajnostno mobilnost
- Spodbujati učenje na prostem
- Preprečevati nasilje in skrbeti za dobre medsebojne odnose

3. Uresničevanje projekta Podnebne spremembe

3.1. Izhodišča za delo

V začetku izvajanja projekta smo si zastavili akcijski načrt, v katerem smo navedli dejavnosti in zastavili cilje na področju Podnebnih sprememb. V akcijski načrt smo navedli povezanost zastavljenih ciljev s temo, vlogo načrtovanih dejavnosti in načrtovani rok izvedbe. V času izvajanja projekta je strokovni tim zavoda napisal tudi vmesno poročilo o izvajanju načrta za VIZ. Celotni tim je od začetka do zaključka projekta aktivno sodeloval na strokovnih

srečanjih. Z izvajanjem dejavnosti na šoli, s predajanjem strokovnega znanja in s svojim zgledom so spodbujali in vključevali vse udeležence zavoda.

Namen projekta je podpreti sistematično vključevanje podnebnih ciljev in vsebin v predšolsko vzgojo, osnovno in srednješolsko izobraževanje, višješolsko strokovno izobraževanje in izobraževanje odraslih.

Specifični cilji projekta:

- Priprava, preizkušanje in evalviranje celostnega programa ozaveščanja ter vzgoje in izobraževanja o podnebnih spremembah v kontekstu vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja.
- Priprava predloga načrta uvajanja programa na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja z vzpostavitvijo systemskega pristopa k vzgoji in izobraževanju ter ozaveščanju o podnebnih spremembah in razvoju kompetenc za prehod v nizkoogljično družbo; vzpostavitev 3 demonstracijskih šol na področju poklicnega oz. strokovnega izobraževanja.

Sodelujoči partnerji v projektu:

- Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje
- Center RS za poklicno izobraževanje
- Zavod Republike Slovenije za šolstvo
- Andragoški center Republike Slovenije
- Center šolskih in obšolskih dejavnosti

<https://cpi.si/projektna-dejavnost/sklad-za-podnebne-spremembe/podnebni-cilji-in-vsebine-v-vzgoji-in-izobrazevanju/>

3.2. Izvajanje projekta Podnebne spremembe na OŠ Artiče

Zavod OŠ ARTIČE	
Projekt Podnebni cilji in vsebine v VIZ	
Koordinatorica projekta: Lucija Kevo in celoten učiteljski zbor	
Načrtovanje dejavnosti	Ureditev učilnice na prostem z urejeno učno potjo
Cilji dejavnosti	<ul style="list-style-type: none"> - Ureditev šolskega vrta v okolici učilnice (postavitev kompostnika in zbiralnika vode) - Urediti in nadgraditi vodno učno pot v okolici šole - Vzpostaviti spletno stran za vremensko postajo - Spodbujanje trajnostne mobilnosti (vožnja s kolesi, hoja peš) - Spodbuda učenja na prostem - Preprečevanje nasilja in skrb za dobre medsebojne odnose
Povezanost s cilji trajnostnega razvoja	<ul style="list-style-type: none"> - Zdravje in dobro počutje - Kakovostno izobraževanje - Podnebni ukrepi - Življenje na kopnem
Povezava s podnebnimi spremembami	<ul style="list-style-type: none"> - Ohranjanje in povečanje biodiverzitete v okolici šole: sajenje medonosnih rastlin, hotel za žuželke, sajenje dreves, ki absorbirajo več CO₂ - Varčevanje z vodo (zbiranje deževnice, zalogovnik vode) - Ozaveščanje o strpnosti do narave in ljudi - Integracija otrok v lokalno okolje - Povečanje samooskrbe s pridelavo lastnih semen - Naravno gnojenje vrsta s pomočjo kompostnika - Spodbujati trajnostno mobilnost z učno potjo
Kako bomo vedeli, da smo cilj dosegli?	<ul style="list-style-type: none"> - Urejen šolski vrt (visoke grede, kompostnik,

	zbiralnik deževnice, banka semen, posajene medonosne rastline) - označena učna pot - dostopna spletna stran z vremenskimi podatki - izboljšanje medosebnih odnosov z dejavnostmi na prostem
--	--

3.3. AKCIJSKI NAČRT Osnovne šole Artiče

NAČRTOVANE DEJAVNOSTI:

- nadgradnja dejavnosti
- načrtovanje izvedbe
- realizacija načrtovanega

1. NAČRT: Ureditev učilnice na prostem, kjer bomo izvajali pouk, eksperimentalno delo, preučevali vremenske spremembe s pomočjo vremenske postaje,...

IZVEDBA: Izdelava prostorskega načrta, izdelava klopi in miz iz odpadnih palet in starega pohištva. Betonski pult obložen s keramiko iz stare šole, ki je v procesu prenove. Konstrukcija nadstreška bo iz tramov strehe stare šole in pokrita s strešniki iz stare šole. Zasaditev sence z vinsko trto starih sort. Napeljali bomo tudi dovod vode in elektrike do pulta z betonskim pomivalnim koritom. Za spremljanje vremenske situacije bomo oblikovali spletno stran.

2. NAČRT: Spominsko sajenje drevesa ob vstopu prvošolcev v šolo

IZVEDBA: Vsako leto bomo posadili drevo, ki absorbira čim več CO₂. Sadili bomo stare sorte, ki uspevajo brez fitofarmaceutskih sredstev.

3. NAČRT: Ureditev vodne učne poti, označitev/opis rastlin in drevesnih vrst, ki rastejo ob učni poti, postavitve informativnih tabel.

V prihodnosti želimo, da bi bila ta pot del turistične ponudbe kraja (zbiranje žigov, nagrada svinčnik s semeni).

IZVEDBA: Nabava kovinskih informativnih tabel, barve, računalnikov, tablic, tiskalnika, priprava gradiva za zapis na informativne table, izdelava svinčnikov s semeni...

4. NAČRT: Povečali bomo šolski vrt in tako pridobili še več različnih semen in plodov.

IZVEDBA: Ureditev kompostnika in nabava ter postavitve zbiralnika deževnice. V prihodnosti imamo v načrtu napeljavo vode s pomočjo črpalke iz starega zbiralnika, ki se je nahajal pod sadovnjakom in ni več v uporabi. Ureditev večjega hotela za žuželke.

5. NAČRT: Povečanje obsega trajnostne mobilnosti

IZVEDBA: Spodbujanje prihoda v šolo peš ali s kolesom, zmanjšanje motoriziranega prometa v okolici šole, več uporabe javnega prevoza, zlasti železniškega prometa, vključevanje potovanja s kolesom na dneve dejavnosti in spodbujanje drugih oblik gibanja otrok. Nabava opreme za trajnostno mobilnost (kolesa, gumijasti škornji za v gozd v vsakem vremenu), iskanje partnerja za izmenjavo izkušenj v povezavi s trajnostno mobilnostjo.

6. NAČRT: Spodbujanje prostovoljstva in medsebojne pomoči

IZVEDBA: Medgeneracijsko druženje otrok različnih kultur ali starosti ob dnevu šole, na bazarju in drugih prireditvah v sklopu šole in pouka. Vzpodbujanje prostovoljstva med mladimi (starejši berejo mlajšim, predstavitve šol v naravi mlajšim, pomoč učencev v vrtcu), pomoč starejšim po pouku (na pošto in opravkih s kolesom, obisk v domu starejših občanov), pomoči potrebnim (pridruženje humanitarnim akcijam npr. zbiranje za zavetišče za živali).

Cilje bodo učenci uresničevali:

- V OKVIRU POUKA: Razredna stopnja izvaja vsaj eno uro pouka na dan na prostem. Predmetna stopnja obravnava določene vsebine ali utrjevanje učne snovi na prostem.
- DNEVOV DEJAVNOSTI: Učenci se na športni dan, tehniški dan odpravijo peš (pohodi), s kolesom (Krško, Brežice), vlakom (Ljubljana, Celje) ali avtobusom (razredna stopnja).
- DNEVA ŠOLE: Učenje nordijske hoje, preventivne akcije zdravstvenega doma (merjenje glukoze, krvnega tlaka), medgeneracijski orientacijski tek.
- PROJEKTOV: Ekošole, zdrave šole, Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju, Tradicionalni slovenski zajtrk, Šolska shema sadja, Varno s soncem, Pasavček, Semena sprememb, Evropa v šoli - "Brez modre ni zelene, brez vode ni življenja", minute za zdravje, zbiranje in ločevanje odpadkov (papir, baterije, sijalke, plastična embalaža, zamaški)
- ŠOLA V NARAVI: Prva pomoč, gibanje, medsebojni odnosi, raziskovanje biotske pestrosti in vpliv na njo, priprava zdravih obrokov, varčevanje z energijo, vodo in odnos do okolja.

- TEČAJEV: Smučarski, plavalni, plesni tečaj, PP (varnost udeležencev v skupini, spodbujanje medvrstniške pomoči, navajanje na ustrezno komunikacijo).
- PREVENTIVNIH DELAVNIC: Žuram s prijatelji ne z drogo, delavnice z Maticem Novakom, sodelovanje z zdravstvenim domom, policijsko postajo, gasilskim društvom, civilno zaščito, posvetovalnica za otroke in starše.
- TABORIH (ZA NADARJENE, PLANINSKI): Medvrstniško povezovanje, gibanje, varnost v hribih
- INTERESNIH DEJAVNOSTI: Naravoslovni krožek, planinski krožek, šolski vrt, športni krožki.

Učitelji pa poleg omenjenega še na:

- IZOBRAŽEVANJIH IN SEMINARJIH: V sklopu Ekošole, Zdrave šole, CŠOD.
- PEDAGOŠKIH KONFERENCAH: dve delavnici v sklopu VITR

Kazalniki načrtovanega:

- urejena učilnica na prostem
- izvedba pouka na prostem
- uporaba vremenskih podatkov pri pouku
- urejen šolski vrt
- urejen sadovnjak
- urejena in vzpostavljena učna vodna pot

Na šoli bomo bolj aktivno vključevali otroke in učence v načrtovanje dejavnosti, uvedli bomo še več aktivnosti na področju trajnostne mobilnosti (prevozi na dneve dejavnosti, peš, vlak).

Sredstva, ki jih bomo uporabili so:

- Sredstva za učilnico na prostem (mize, klopi, pult, ureditev električne in vodne napeljave,...)
- Sredstva za šolski vrt (zbiralnik vode, orodje, ponjava za senčenje, drevesa...)
- Sredstva za vodno učno pot (informativne table, gradivo za učence, žigi, promocijski material za vodno učno pot)
-

Razvita **učna gradiva**, didaktični pripomočki ipd. ki so v podporo pri izvajanju dejavnosti:

- orientacijski zemljevid
- blazine za sedenje

- delovni listi za vodno učno pot
- označevalne table
- izdelava didaktične igre
- izdelava kompasa
- vzgojene sadike
- vzgojena semena

4. Uresničevanje projektnih ciljev glede na zastavljen akcijski načrt

1. **Postavitev kompostnika in zbiralnika vode:** Kompostnik je že postavljen in v uporabi za zbiralnik vode pa še zbiramo predloge in ponudbe. Posajeno je novo drevo letošnje generacije prvega razreda. Učenci popisujejo rastline iz šolskega vrta, da se naredi predstavitev s QR kodami.
2. **Ureditev vodne učne poti v okolici šole:** Imamo urejeno in označeno traso, postavljene točke oz. postaje opremljene s QR kodami, ki nudijo več informacij o točki kjer se oseba nahaja. Izvajamo popis dreves v okolici šole, ki bodo prav tako označene s QR kodami.
3. **Vremenska postaja:** Povezali smo se z vremenskim društvom ZEVS, ki nam je omogočil gostovanje na njihovem strežniku in nam postavil spletno stran. Smo v postopku vzpostavljanja povezave med vremensko postajo in strežnikom (spletno stranjo).
4. **Spodbujanje trajnostne mobilnosti:** Izvedli smo projekt Pešbus, uporabljali smo železniški promet, redne linije avtobusa in kolesarili pri dnevih dejavnosti.
5. **Učilnica na prostem:** V jesenskih dnevih smo delež šolskih ur izvedli na prostem, s tem bomo nadaljevali spomladi. Ob dnevu šole smo izvedli medgeneracijski orientacijski tek v okolici šole. Napeljan je dovod vode do bodoče učilnice na prostem. Pripravljen je prostorski načrt učilnice na prostem.
6. **Preprečevanje nasilja, skrb za medsebojne odnose:** Izvajamo program prostovoljstva med mladimi (pomoč v vrtcu, knjižnici, medgeneracijsko učenje). V sodelovanju z Mladinskih centrom Brežice smo izvedli program »Žuram s prijatelji in ne z drogo«. Izvedli smo medgeneracijski Podnebni tek; v drugem, tretjem in petem razredu smo izvedli delavnice Neon – »Varni brez medvrstniškega nasilja«.

V proces izvedbe dejavnosti v času izvajanja projekta so bili aktivno vključeni:

Vodstvo VIZ: Skrb in nadzor za terminsko in vsebinsko izvedbo projekta. Sklicuje sestanke, posreduje informacije in skrbi za aktivno udeležbo strokovnih delavcev na izobraževanjih.

Strokovni delavci: Obveščamo sodelavce in starše o aktivnostih. Skupaj z učenci načrtujemo izvajanje nalog. Poskrbimo za nadzor uresničevanje nalog.

Otroci oz. učenci: Raziskujejo, zbirajo podatke, delajo na šolskem vrtu, beležijo, delajo QR kode, snemajo.

Drugi zaposleni: Hišnik zagotovi orodje in material za delo, poskrbi za prevoz. Kuharice pripravljajo zdrave obroke ob skupnih dejavnostih. Čistilke po koncu dejavnosti poskrbijo za čistočo. Računovodkinja ureja stanje financ na projektu.

Starši in lokalno okolje: Starši sodelujejo pri dnevu šole, zbiralnih akcijah (zbiranje papirja), predstavitev poklicev. Lokalna skupnost pomaga pri urejanju vodne učne poti.

Dodeljena sredstva smo na zavodu porabili za kompostnik, zemljo za sajenje, napeljava vodovoda, tisk zemljevida in material za orientacijski tek, drevo za prvošolce, blazine za sedenje na prostem.

5. Usmeritve in predlogi za izboljšanje

Redno obveščanje vodstva, med strokovnimi delavci, učencev in staršev je potekalo redno in strokovno. Učenci so preko zanimivih in poučnih dejavnosti raziskovali in zbirali podatke, tako so svoje znanje na tem področju ves čas nadgrajevali. Preko akcije zbiranja starega papirja in predstavitev poklicev so se starši uspešno vključevali v šolsko življenje, v pomoč nam je bila tudi lokalna skupnost, ki je pomagala pri urejanju učne poti.

Ugotavljamo, da smo vsi udeleženci v tem projektu pripomogli k temu, da so se zastavljeni cilji akcijskega načrta v času izvajanja projekta uresničevali. Z zaključenim projektom se naše delo na tem področju ni zaključilo. Vsi v zavodu, vključno s starši otrok živimo po zastavljenih ciljih. Znanje in izkušnje, ki smo ga pridobili skozi projekt bomo tudi v prihodnje nadgrajevali tako, da bomo živeli in spodbujali vse udeležence k trajnosti na vseh področjih (prehrana, gibanje, mobilnost, kvalitetni medsebojni odnosi).

ZAKLJUČEK

Naša cilja v prihodnosti sta ureditev zbiralnika vode na šolskem vrtu in ureditev učilnice na prostem, želimo nadgraditi tudi vodno učno pot v okolici šole. Ohranjali in povečali bomo biodiverzitetu v okolici šole z zasajanjem sadnih dreves starih sort in takšnih sort dreves, ki absorbirajo več ogljikovega dioksida. Vzgajali bomo sadike zelenjave, sadili medonosne rastline in naredili hotel za žuželke. Povečali bomo samooskrbo s pridelavo lastnih semen ter spodbujali trajnostno mobilnost (vožnja s kolesi, hoja, vlak). Varčevali bomo z vodo in elektriko, zbirali deževnico, ozaveščali o strpnosti do narave in ljudi.

Viri in literatura:

Kaj je samoevalvacija. Pridobljeno s

http://www.ipsos.si/VodenjeVIZ_SE_kaj_je_samoevalvacija.html.

Podnebni cilji in vsebine v VIZ. Pridobljeno s <https://cpi.si/projektna-dejavnost/sklad-za-podnebne-spremembe/podnebni-cilji-in-vsebine-v-vzgoji-in-izobrazevanju/>